

Lähteet

- ELSPASS, STEPHAN – LANGER, NILS – SCHARLOTH, JOACHIM – VANDENBUSSCHE, WIM (toim.) 2007: *Germanic language histories 'from below' (1700–2000)*. Berlin: Walter de Gruyter.
- HUUMO, KATJA – LAITINEN, LEA – PALOPOSKI, OUTI (toim.) 2004: *Yhteistä kieltä tekemässä. Näkökulmia suomen kirjakielen kehitykseen 1800-luvulla*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- LAITINEN, LEA – MIKKOLA, KATI (toim.) 2013: *Kynällä kyntäjät. Kansan kirjallistuminen 1800-luvun Suomessa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- LINN, ANDREW R. – MCLELLAND, NICOLA (toim.) 2002: *Standardization. Studies from the Germanic languages*. Amsterdam: John Benjamins.
- NEVALAINEN, TERTTU – RAUMOLINBRUNBERG, HELENA 2003: *Historical sociolinguistics. Language change in Tudor and Stuart England*. London: Longman.
- 2012: Historical sociolinguistics. Origins, motivations, and paradigms. – Juan M. Hernández-Campoy & J. Camilo Conde-Silvestre (toim.), *The handbook of historical sociolinguistics* s. 22–40. Chichester: Wiley-Blackwell.
- PITKÄNEN-HEIKKILÄ, KAARINA 2010: Suomentaja normien ylläpitäjänä ja rakentajana – Johan Bäckvall ja Tope-liuksen *Luonnon-kirjan* suomennosprosessi. – Sirkka Saarinen, Kirsti Siitonen & Tanja Vaittinen (toim.), *Sanoista kirjakieliin. Juhlakirja Kaisa Häkkiselle* s. 81–95. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 259. Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura.
- RUTTEN, GIJSBERT – VAN DER WAL, MARIJKE (toim.) 2014: *Letters as Loot. A sociolinguistic approach to seventeenth- and eighteenth-century Dutch*. Amsterdam: John Benjamins.

Kertomus Kotikielen Seuran 140. toimintavuodesta

Seura on perustettu vuonna 1876. Sen tehtävänä on edistää suomen kielen tutkimusta, tuntemusta ja käyttöä. Tällä hetkellä keskeisimpiä toimintamuotoja ovat aikakauslehti *Virittäjän* julkaiseminen sekä kokousten ja symposiumien järjestäminen. Lisäksi Seura myöntää vuosittain rahastoistaan apurahoja ja palkintoja.

Sadantenenjäntenäkympinennenä toimintavuotenaan Kotikielen Seura on kokoontunut neljä kertaa. Kokouksissa on käynyt keskimäärin 43 henkeä.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2015 Seuran esimies, professori Tiina Onikki-Rantajääskö esitelmöi aiheesta ”Termien viidakossa”.

Huhtikuun 17. päivänä 2015 järjestettiin teemapäivä ”Normipäivä – keskustelua kielenhuollosta”. Kotikielen Seuran esimies, professori Pirjo Hiidenmaa avasi teemapäivän ja lausui tervehdyssanat, professori Minna-Riitta Luukka esitelmöi aiheesta ”Suomen kielen lautakunta kielen normittajana: Tapaus *alkaa tekemään*”, maisteri Márton Hirvonen aiheesta ”Tuoretta tutkielmätietoa *alkaa tehdä – alkaa tekemään* -vaihtelusta”, kandidaatti Laura Niemi aiheesta ”Suosituksen vastaanotto sosiaalisessa mediassa”, maisteri Eero Voutilainen aiheesta ”Kielenohjailun arvot ja ideologiat – poliittinen näkökulma” ja erityisasiantuntija Riitta Kor-

honen aiheesta ”Yleiskielen rajamailla – järki, tunteet ja häilyvärajaiset normit”. Kommenttipuheenvuoron esittivät dosentti Ilona Herlin kielentutkimuksen näkökulmasta ja lehtori Sari Hyytiäinen äidinkielenopettajan näkökulmasta. Lisäksi maisteri Ville Eloranta haastatteli tutkija Taru Kolehmaista teoksesta *Kielenhuollon juurilla* ja suomen kielen lautakunta (1.6.2012–31.5.2015) esittäytyi.

Syyskuun 24. päivänä 2015 maisteri Heidi Haltia esitelmöi aiheesta ”*Voin puhua suomea* – huomioita modaaliverbien käytön kehityksestä oppijansuomessa”, maisteri Hanna Paloneva aiheesta ”Saksalaiset suomenopiskelijat ja suomen vokaalit”, maisteri Inkeri Lindeman aiheesta ”*Oho*-interjektio keskustelussa” ja maisteri Jaakko Raunamaa aiheesta ”Ahvenlammesta Ängvik träskiin – Kirkkonummen järvien ja lampien nimet”.

Marraskuun 26. päivänä 2015 yliopistonlehtori Jarkko Niemi esitelmöi aiheesta ”Yritys kohtaa yrityksen: Näkökulmia myyntivuorovaikutuksen tutkimukseen”.

Seuran esimiehenä on toiminut professori Pirjo Hiidenmaa, ensimmäisenä varaesimiehenä tohtori Mari Siirinen, toisena varaesimiehenä maisteri Toni Suutari, sihteerinä maisteri Pilvi Heironen, varasihteerinä maisteri Laura Niemi, rahastonhoitajana maisteri Markus Hamunen sekä muina johtokunnan jäseninä dosentti Terhi Ainiala, professori Ritva Laury ja tohtori Mikko T. Virtanen. Toiminnantarkastajina ovat olleet varatuomari Annakaisa Pohjola ja maisteri Nico Wendelin sekä varatoiminnantarkastajina professori Helena Kangasharju ja tohtori Ritva Pallaskallio. Kirjanpidosta on vastannut Accountor.

Seuran johtokunta on kokoontunut toimintavuoden aikana 7. ja 9. huhtikuuta, 4. toukokuuta, 3.–17. kesäkuuta, 24. syyskuuta, 3. joulukuuta 2015 sekä 21. tammikuuta ja 9. helmikuuta 2016 eli yhteensä kahdeksan kertaa.

Seurassa oli vuoden 2015 lopussa neljä kunniajäsentä ja 686 jäsenmaksunsa maksanutta vuosijäsentä, joista 323 oli täysjäseniä ja 363 opiskelijajäseniä.

Seuraa on edustanut Tieteellisten seuran valtuuskunnan syyskokouksessa Pirjo Hiidenmaa. Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa Seuraa on edustanut Anne Mäntynen.

Kokouksessaan 19. helmikuuta 2016 August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastojen yhteinen lautakunta, johon ovat kuuluneet Suomalais-Ugrilaisen Seuran edustajina professori Riho Grünthal, professori Sirkka Saarinen ja asemansa puolesta Suomalais-Ugrilaisen Seuran esimies professori Ulla-Maija Forsberg sekä Kotikielen Seuran edustajina esimies Pirjo Hiidenmaa ja professori Ritva Laury, on päättänyt antaa rahastojen vuoden 2015 tuotosta viisi palkintoa: Nobufumi Inaballe 2 500 euroa väitöskirjasta *Suomen datiivigenetiivin juuret vertailevan menetelmän valossa*, Ilmari Ivaskalle 2 500 euroa väitöskirjasta *Edistyneen oppijansuomen konstruktiopiirteitä korpusvetoisesti: Avainrakenneanalyysi*, Heini Lehtoselle 2 500 euroa väitöskirjasta *Tyylitelten: Nuorten kielelliset resurssit ja kielen sosiaalinen indeksisyys monietnisessä Helsingissä*, Annika Pasaselle 2 500 euroa väitöskirjasta *Kuávsui já peeivičuová – ’Sarastus ja päivänvalo’: Inarinsaamen kielen revitalisaatio* ja Tomi Visakolle 2 500 euroa väitöskirjasta *Self-promotion as semiotic behavior: The mediation of personhood in light of Finnish online dating advertisements*. Tuotosta jäljelle jäänyt 500 euroa varattiin myöhempää käyttöä varten.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2015 julistettiin haettavaksi Sanakirjasäätiön rahastosta 2 000 euron apuraha suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Kokouksessaan 4. toukokuuta 2015 rahaston lautakunta, jonka muodostaa Kotikielen Seuran johtokunta, päätti jakaa jaettavissa olleesta, haettavaksi ilmoite-

tusta 2 000 euron summasta Olga Karlovalle 400 euroa kenttätömatkaan Venäjän Karjalan Mujejärvelle, Aleksander Pustyakoville 365 euroa kenttätömatkaan Marin tasavaltaan, Miikul Pahomoville 500 euroa väitöskirjatyön loppuunsaattamiseen ja Jaakko Raunamaalle 735 euroa väitöskirjatyön käynnistämiseen. Terhi Ainiala ei osallistunut päätöksentekoon.

Kokouksessaan 9. helmikuuta 2016 Sanakirjasäätiön rahaston lautakunta on päättänyt jakaa Sanakirjasäätiön rahaston vuoden 2015 jaettavissa olevasta tuotosta ja viime vuonna tehdystä varauksesta, jotka ovat yhteensä 3 077,97 euroa, 3 000 euroa apurahoina suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Apuraha julistetaan haettavaksi Kotikielen Seuran vuosikokouksessa ja päätös ilmoitetaan 30. huhtikuuta 2016. Apuraha voidaan jakaa usean hakijan kesken. Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 9. helmikuuta 2016 E. A. Saarimaan rahaston lautakunta, jonka muodostavat Kotikielen Seuran johtokunnan jäsenet, on päättänyt myöntää vuoden 2015 jaettavissa olevasta tuotosta ja viime vuonna tehdystä varauksesta, jotka ovat yhteensä 1 902,56 euroa, viisi palkintoa: Ksenia Eskolalle 350 euroa artikkelista ”Kansainvälinen, suomalainen vai venäläinen? Nimivallinat Suomen 2000-luvun suomalaisvenäläisissä perheissä” (*Sananjalka* 57 s. 86–105), Saara Laaksolle 350 euroa artikkelista ”Alkuvaiheen S2-opiskelijoiden käsityksiä puheen ymmärtämisen vaikeuksista ja kompensatiivisista” (teoksessa Jakonen, Jalkanen, Paakkinen & Suni [toim.], *Kielen oppimisen virtauksia* s. 91–112), Anu Rouhikoskelle 350 euroa artikkelista ”*Kela-korttii tai jotai henkkarii mukana? A*-loppuisten vokaaliyhitymien variantit ja sosiaalinen indeksisyys” (teoksessa Sorjonen, Rouhikoski, & Lehtonen [toim.], *Helsingissä puhuttavat suomet: Kielen indeksisyys ja sosiaaliset identiteetit* s. 125–173), Jutta

Salmiselle 350 euroa artikkelista ”From doubt to supposition: The construction-specific meaning change of the Finnish verb *epäillä*” (teoksessa Höglund, Rickman, Rudanko, & Havu [toim.], *Perspectives on complementation: Structure, variation and boundaries* s. 157–176) ja Milja Väänäselle 350 euroa artikkelista ”Subjektin ilmaiseminen persoonapäätteellä ja pronomiinilla” (*Sananjalka* 57 s. 7–28). Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten. Terhi Ainiala ei osallistunut Ksenia Eskolan artikkeleita koskevaan keskusteluun.

Kokouksessaan 15. helmikuuta 2016 Lauri Kettusen rahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet esimies Pirjo Hiidenmaa, professori Riho Grünthal ja maisteri Pilvi Heinonen, on päättänyt antaa jaettavissa olevasta 1 591,91 euron tuotosta ja edellisvuoden varauksesta Sanna-Kaisa Ruopalle 300 euron palkinnon pro gradu-tutkielmasta *Kansan näyttämöltä Estonia-teatteriin: Hilma Rantasen näyttelijäkuva yhtenä suomalaisen ja virolaisen teatteritradition ilmentäjänä* ja Helsingin yliopiston Viron kielen ja kulttuurin oppiaineelle 1 000 euron apurahan Saarenmaalle suuntautuvan opintoretken kustannuksiin. Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 28.–29. tammikuuta 2016 Hesteon koululaiskielirahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet esimies Pirjo Hiidenmaa, Hesteon hallituksen jäsen Leena Paatero, maisteri Markus Hamunen ja maisteri Pilvi Heinonen, on päättänyt, että Hesteon koululaiskielirahaston vuoden 2015 tuotto 345,94 euroa varataan kokonaisuudessaan myöhempää käyttöä varten.

Kuluneena toimintavuonna Seura on perinteiseen tapaan onnitellut ansioituneita jäseniään heidän merkkipäivinänsä sekä ottanut osaa poismenneiden jäsenten omaisten suruun.

Aikakauslehti Virittäjä ilmestyi vuonna 2015 neljänä vihkona, joissa oli

yhteensä 632 sivua. Vuoden 2015 lopussa tilaajia oli 787. Päätoimittajana on toiminut professori Anne Mäntynen. Toimitussihteerinä on työskennellyt maisteri Armi Sinerkari (1.1.–15.7.) ja maisteri Katja Litola (16.7.–). Kirjallisuusosastosta ovat vastanneet tohtori Johanna Tanner ja tohtori Aino Koivisto (1.7.–). Verkkosivuista on vastannut maisteri Toni Suutari. Virittäjän taloutta ja tilauksia on hoitanut maisteri Heidi Vepsäläinen.

Aikakauslehti Virittäjän toimitusneuvosto on kokoontunut 19. helmikuuta 2016. Toimitusneuvoston puheenjohtajana on toiminut 14.3.2015 asti Seuran esimies, professori Tiina Onikki-Rantajääskö ja 15.3.2015 alkaen Seuran esimies, professori Pirjo Hiidenmaa. Muina jäseninä ovat toimineet dosentti Maria Ahlholm, professori Arto Anttila, tohtori Outi Duvallon, dosentti Markku Haakana, professori Helena Halmari, tohtori Suvi Honkanen, professori Leena Huss, dosentti Minna Jaakola, professori Lauri Karttunen, apulaisprofessori Leena Kolehmainen, dosentti Tommi Kurki, professori Matti Miestamo, professori Taru Nordlund, professori Renate Pajusalu, professori Marko Pantermöller, professori Jari Sivonen, dosentti Paula Sjöblom, professori Marja-Leena Sorjonen, professori Minna Suni ja dosentti Ulla Tiililä.

Seuran nettovarallisuus tilinpäätöksessä on 192 006,85 euroa. Seuran pitkäaikaisten sijoitusten arvoksi on vuoden 2015 tilinpäätökseen merkitty 176 482,25 euroa. Pitkäaikaiset sijoitukset jakautuvat Seuralle ja rahastoille seuraavasti: Kotikielen Seura 3,9 %, Sanakirjasäätiö 36,1 %, Lauri Kettusen rahasto 31,8 %, E. A. Saari-

maan rahasto 26,6 % ja Hesteon koulu-laiskielirahasto 1,6 %. Seuran ja Virittäjän pankkitalletusten kokonaismäärä on ollut tilikauden päättyessä 14 716,07 euroa, joista Virittäjän osuus on ollut 5 730,62 euroa. Vuoden 2015 taseessa vastaavaa ja vastattavaa on kumpaakin 195 639,94 euroa.

Virittäjän tuotot olivat vuonna 2015 ilman avustuksia yhteensä 24 344,35 euroa. Nämä tuotot ovat kertyneet tilausmaksuista (24 148,90 euroa) ja korkotuloista (195,45 euroa). Tieteellisten seurain valtuuskunnan myöntämä julkaisuavustus oli 18 000 euroa. Näiden lisäksi tilikaudelle 2015 kohdistui Suomen tiedekustantajien liiton myöntämä apuraha 5 100,46 euroa. Yhteensä Virittäjän tuotot olivat 47 444,81 euroa. Menoja kertyi 52 444,49 euroa. Suurimmat kulut aiheutuivat painatuksesta ja postituksesta (15 717,98 euroa) sekä palkoista ja palkioista (sosiaalikuluneen 29 493,10 euroa). Virittäjän tulos vuodelta 2015 on siis 5 012,64 euroa alijäämäinen.

Seuran tuotot koostuivat pääosin jäsenmaksuista, jotka olivat 2 966,50 euroa. Seuran kulut olivat 4 517,85 euroa, ja ne koostuivat pääosin jäsenkokousten järjestämisestä ja kirjanpidosta. Kotikielen Seuran ja Virittäjän vuoden 2015 yhteinen tilinpäätös osoittaa tuottoja 59 922,36 euroa ja kuluja 65 976,78 euroa, joten alijäämäksi muodostuu 6 054,42 euroa.

Helsingissä 24. helmikuuta 2016

PILVI HEINONEN
Kotikielen Seuran sihteeri
etunimi.sukunimi@helsinki.fi